

han nævnte i denne Forbindelse Lande, hvor den nationale eller religiøse Strid var stærkt tilspidset. Jeg vil tillade mig et Par Bemærkninger derom. Jeg har hørt privat her i Salen, at det skal være sagt til Medlemmer fra sønderjydske Repræsentanter, at man der nede er alt andet end tilfreds med Omvalgsinstitutionen, og jeg har hørt, at det skal have gjort Medlemmer her i Salen, der ellers vare stemte for Omvalg, noget kølige lige overfor dem. Jeg tror, det beror paa en Misforstaaelse. Mig bekendt findes der ingen Misfornøjelse i sønderjydske Kredse med Bestemmelserne om Omvalg, og har der været det tidligere, er det der i hvert Tilfælde ikke længere. Det, som Konseilspræsidenten aabenbart sigtede til, var, at naar en national eller religiøs Strid gik meget dybt og var meget skarp, kunde det falde haardt f. Eks. for en religiøs ved et Omvalg at stemme paa en Fritænker eller omvendt, for en Dansk at stemme paa en Tysk eller omvendt. Men saaledes foreligger Stillingen ikke. Omvalg medfører ikke en Pligt til at stemme, der er ikke det mindste i Vejen for, at et Parti kan vedtage at holde sig fra Deltagelse i et Omvalg, hvad der meget ofte finder Sted i Tyskland, Frankrig og andre Steder. Et Parti kan vælge, om det vil stemme for en Kandidat, eller om det vil dekretere eller raade sine Medlemmer til at afholde sig fra at deltage. Omvalgsinstitutionen tvinger paa ingen Maade en religiøs til at stemme paa en antireligiøs eller omvendt, det fører ingen Tvang med sig. Som sagt, mig bekendt er der nu ingen Misfornøjelse i Sønderjylland med Omvalgsinstitutionen, tværtimod tror jeg, at det kras tyske, det reaktionære og tyranniske tyske Parti har haft Skade af den nuværende Ordning. Det er bekendt nok, at i Flensborg have det danske Parti og Socialdemokraterne stadig nærmet sig mere til hinanden og støtte hinanden, og de ere i Stand dertil netop i Kraft af Omvalgsinstitutionen. Den virker saa heldigt, at de Danske kunne mønstre de rene danske Stemmer i første Omgang, Socialdemokraterne deres i første Omgang og de forskellige tyske Partier deres, men ved Omvalgene kan der slutes en ganske naturlig Alliance imellem de Danske og Socialdemokraterne, og den bliver mere og mere naturlig, eftersom Oplysningen om begge Parters velforstaaede Interesser vokser fra Aar til Aar. Det er bekendt nok, at det socialdemokratiske Parti i Tyskland er det eneste, som vil unde de Danske deres fulde

Ret, endog Ret til ved Folkeafstemning at afgøre, til hvilket Land de ville høre.

For øvrigt endte den højtærede Konseilspræsident med at udtale følgende: Jeg kan sige, at jeg for mit Vedkommende med stor Interesse vil deltage i en Forhandling derom — nemlig om Omvalgene — ikke her ved en Forhandling om en Grundlovsændring, men naar Valgloven ad Aare kommer frem, og jeg kan i det hele se venligt paa at faa en saadan Bestemmelse gennemført. Efter denne Udtalelse vilde jeg egentlig finde det klogest, om de 4 Forslagsstillere trak deres Ændringsforslag tilbage. Vi ville da have Udsigt til, naar Valgloven kommer for næste Aar, at kunne faa denne Bestemmelse indført eller ikke have ringe Udsigt dertil, og vi ville ikke forbedre, men maa ske nærmest svække denne Udsigt, hvis vi nu fastholdt vor Underændring og lode den falde ved en Afstemning. Imidlertid skal jeg ikke formelt trække Forslaget tilbage, før jeg har konfereret med mine 3 Medforslagsstillere derom, og det var jo ogsaa muligt, at en eller anden af dem kunde ønske at ytre sig om det, og jeg vil ikke bidrage mit til at forhindre en nærmere Debat om dette, men jeg forbeholder mig altsaa inden Afstemningen at tage det stillede Underændringsforslag tilbage.

Til Konseilspræsidenten har jeg endnu kun en Bemærkning at gøre. I Slutningen af sin Tale i Gaar udtalte den højtærede Konseilspræsident sin Glæde over, at der nu var Udsigt til, at de allerfleste af os kunde samles om det her foreliggende, og enten det saa varer kort eller længe, var Konseilspræsidenten vis paa, at vi ere inde paa den rationelle Vej, som skal føre os til et virkelig godt Resultat. Jeg kunde ikke undgaa at lægge en Smule Mærke til dette: „enten det varer kort eller længe“. Jeg vil antage og haabe, at det har været en Vending, Ministeren kom til at bruge, uden at lægge noget dybere Indhold ind deri. Skulde der lægges dybere Indhold deri, maatte jeg protestere. Forudsætningen for hele denne Forhandling er nemlig, at vi nu kunne naa et Resultat og nu kunne naa til en Grundlovsændring der næste Aar fører til en ny Valglov. Det er Forudsætningen for, at det Mindretal, hvortil jeg hører, har strakt sig saa vidt, som vi have. Det er ikke vor Mening, at man nu skulde ones her rent teoretisk og rent akademisk om en Ordning, som en Gang om adskillige Aar, naar ellers andre